

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu N., IČO X., zastúpeného JUDr. M. B., proti žalovanému 1/ Ing. B. K., 2/ A. K., o zaplatenie 218,14 € s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Bratislava III pod sp.zn. 8 C 188/2003, o dovolaní žalovaných 1/ a 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 10. marca 2009, sp.zn. 8 Co 35/2007 a uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 29. novembra 2010, sp.zn. 4 Co 139/2010 takto

r o z h o d o l :

Dovolanie proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 29. novembra 2010, sp.zn. 4 Co 139/2010 **o d m i e t a .**

Konanie o dovolaní proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 10. marca 2009, sp.zn. 8 Co 35/2007 **z a s t a v u j e .**

Žalobcovi nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava III rozsudkom zo 6. októbra 2006, č.k. 8 C 188/2003-89 uložil žalovaným 1/ a 2/ povinnosť zaplatiť žalobcovi istinu 6571,60 Sk spolu a úrok z omeškania 15,5% ročne zo sumy 7,60,- Sk od 16. marca 2002 do zaplatenia, zo sumy 387,- Sk od 16. apríla 2002 do zaplatenia a úrok z omeškania 16,5 % ročne zo sumy 541,- Sk od 16. mája 2002 do zaplatenia, zo sumy 511,- Sk od 16. júna 2002 do zaplatenia, zo sumy 541,- Sk od 16. júla 2002 do zaplatenia, zo sumy 435,- Sk od 16. augusta 2002 do zaplatenia, zo sumy 185,- Sk od 16. septembra 2002 do zaplatenia, zo sumy 350,- Sk od 16. októbra 2002 do zaplatenia, úrok z omeškania 16 % ročne zo sumy 372,- Sk od 16. januára 2002

do zaplata, úrok z omeškania 13 % ročne zo sumy 354,- Sk od 16. decembra 2002 do zaplata, zo sumy 381,- Sk od 16. januára 2003 do zaplata, zo sumy 353,- Sk od 16. februára 2003 do zaplata, zo sumy 379,- Sk od 16. marca 2003 do zaplata, zo sumy 345,- Sk od 16. apríla 2003 do zaplata, zo sumy 366,- Sk od 16. mája 2003 do zaplata, zo sumy 338,- Sk 16. júna 2003 do zaplata, zo sumy 336,- Sk od 16. júla 2003 do zaplata, zo sumy 360,- Sk od 16. augusta 2003 do zaplata a náhradu trov konania v sume 3955,- Sk do 15 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku. Žalovaným 1/ a 2/ oslobodenie od platenia súdneho poplatku za odpor nepriznal. Z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že na základe Zmluvy o výkone správy z 24. mája 1999 uzavretej medzi účastníkmi konania bol žalobca ako správca domu podľa čl. IV povinný stanoviť vlastníkom výšku mesačných platieb pozostávajúcich z preddavkov na služby, t.j. z plnení spojených s užívaním bytu vychádzajúc zo skutočných nákladov za predchádzajúce obdobie a predpokladaných nákladov za nasledujúce obdobie; príspevku do fondu opráv spoločných častí, spoločných zariadení a príslušenstva domu a poplatku za výkon správy poskytovanej správcovi v dohodnutej výške, ktorú povinnosť si však žalovaní ako vlastníci predmetného bytu v rozhodnom období marec až december 2002 a január až august 2003 neplnili. Z uvedeného dôvodu im vznikol za uplatňované obdobie k 31. augustu 2003 dlh v celkovej výške 6 571,60 Sk. Poukázal na neodôvodnenosť námietky žalovaných, že Zmluvu o výkone správy vypovedali 19. októbra 1999, keď táto ich výpoveď nebola v súlade s ustanovením § 8a ods. 3 a § 14 ods. 2 zákona č. 182/1993 Zb. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov ani z ustanovením čl. VIII ods. 3 Zmluvy o výkone správy, pretože s uvedenou výpoveďou neprejavila súhlas nadpolovičná väčšina vlastníkov bytov a nebytových priestorov v uvedenom dome. Z dôvodu, že žalovaní sa dostali do omeškania so zaplatením dlžnej sumy 6 571,60 Sk, priznal žalobcovi uplatnený úrok z omeškania v súlade s ustanovením § 517 Občianskeho zákonníka v spojení s ustanovením § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Zb. Žalovaným 1/ a 2/ nepriznal nimi požadované oslobodenie od platenia súdneho poplatku za odpor vo výške 500,- Sk, pre nesplnenie podmienok uvedených v ustanovení § 138 ods. 1 O.s.p. poukazujúc na to, že žalovaní 1/ bol poberateľom starobného dôchodku vo výške 9 575,- Sk mesačne, žalovaná 2/ poberala starobný dôchodok vo výške 8 891,- Sk mesačne, títo boli spoluvlastníkmi predmetného dvojizbového bytu na R. a vzhľadom na to, že o tomto oslobodení rozhodoval zároveň s rozhodnutím vo veci samej, kedy návrhu v celom rozsahu vyhovel, a teda žalovaní 1/ a 2/ boli v konaní neúspešní, ako aj s prihliadnutím na výšku súdneho poplatku, ktorý nemohol výrazne ohroziť ich životnú úroveň. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 10. marca 2009, sp.zn. 8 Co 35/2007 späťvzatie návrhu v časti o zaplatenie istiny 4 654,60 Sk pripustil, v tejto časti napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a konanie zastavil. V časti týkajúcej sa priznaných úrokov z omeškania napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že návrh zamietol. V zostávajúcej vyhovujúcej časti a v časti, v ktorej žalovaným 1/ a 2/ nepriznal oslobodenie od súdnych poplatkov, napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil. O náhrade trov konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov právo na ich náhradu. Postupom podľa § 208 O.s.p. pripustil späťvzatie návrhu v časti o zaplatenie 4 654,60 Sk, v tejto časti napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a konanie zastavil. V zostávajúcej vyhovujúcej časti rozsudok súdu prvého stupňa čo do istiny 1 917,- Sk potvrdil ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 O.s.p. a rovnako ako vecne správny potvrdil rozsudok aj v časti, v ktorej žalovaným 1/ a 2/ nepriznal oslobodenie od súdnych poplatkov. Za dôvodné považoval odvolanie žalovaných 1/ a 2/ len v časti týkajúcej priznaných úrokov z omeškania. Poukázal na ustanovenie § 517 ods. 1 Občianskeho zákonníka a ustanovenie § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého, ak má veriteľ v súvislosti s omeškaním dlžníka s plnením peňažného dlhu právo na poplatok z omeškania podľa tohto zákona, vylučuje to, aby si uplatňoval úrok z omeškania. Z obsahu návrhu a z ďalších podaní žalobcu mal za nepochybné, že žalobca si v konaní uplatnil síce úrok z omeškania, avšak s odkazom na ustanovenie čl. III, ods. 8 predmetnej zmluvy o výkone správy, podľa ktorého zmluvná strana, ktorá je v omeškaní s plnením peňažného záväzku je povinná platiť poplatok z omeškania vo výške 0,5 % dlžnej sumy za každý deň omeškania, najmenej však 25,- Sk za každý začatý mesiac omeškania zistil, že žalobca nedoplatkom z omeškania penalizoval nedoplatky účtované žalovaným 1/ a 2/ a zrejme ich zahŕňal do celkového vyúčtovania. Na základe uvedených dôvodov, viazaný uplatneným návrhom v časti ním požadovaného príslušenstva zo žalovanej istiny, tento žalobcovi v ním uplatnenej výške a z ním uplatneného dôvodu nepriznal, a preto v zmysle ustanovenie § 220 O.s.p. rozsudok súdu prvého stupňa zmenil a žalobu v tejto časti zamietol. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 a 2 O.s.p. v spojení s ustanovením § 142 ods. 2 O.s.p.

Uvedený rozsudok odvolacieho súdu napadli žalovaní 1/ a 2/ (prvým) dovolaním z 22. júla 2009. Jeho prípustnosť odôvodnili ustanovením § 237 O.s.p. písm. f/ O.s.p. tvrdiac, „že z neposúdenia vecnej neopodstatnenosti platobného rozkazu, založeného na aplikácii jednotnej ceny úhrad plnení, ktorá je v rozpore s počtom užívaných spoločných zariadení a nebytových priestorov pre spoluvlastnícky podiel bytu vstavby“ im bola odňatá možnosť

konat' pred súdom. Ďalej namietali, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p), ktorou je litispendencia nároku, pretože ak platobný rozkaz č. 40 Ro 3443/03 týkajúci sa sp.zn. 8 C 188/03, resp. 8 Co 35/07 zahŕňa nárok na obdobia od 16. marca 2002 do 16. augusta 2003, potom odvolací súd nesprávne posúdil nedoplatok 1 917,- Sk za obdobie od 1. júla 1999 do 31. decembra 2005, keď o nároku za obdobie od 16. októbra 2003 do 16. októbra 2005 súdy rozhodli rozsudkom sp.zn. 19 C 250/2005 z 17. júla 2008, na ktorý sa vzťahuje platobný rozkaz č. 40 Ro 4912/2005. Za tzv. inú vadu konania považovali aj to, že žalovaní 1/ a 2/ predložili prílohu č. 2 odvolaciemu súdu až 10. decembra 2008 a na ich podania k veci po 6. februári 2007 súd neprihliadal. Vo viacerých dodatkoch k dovolaniu z 30. novembra 2009, 18. januára 2010, 26. júla 2010, 14. mája 2010 a 26. júla 2010 žalovaní 1/ a 2/ uvádzali ďalšie dovolacie dôvody, najmä v nich zdôrazňovali správnosť vlastných záverov o žalovanej pohľadávke.

Okresný súd Bratislava III uznesením z 26. februára 2010, č.k. 8 C 188/2003-230 nepriznal žalovaným 1/ a 2/ oslobodenie od súdneho poplatku za odvolanie a ich návrh na ustanovenie zástupcu z radov advokátov zamietol. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že žalovaní 1/ a 2/ sú schopní na základe preukázaných majetkových pomerov zaplatiť súdny poplatok bez ohrozenia vlastnej výživy, pričom sa nedostanú do stavu hmotnej núdze, t.j. žalovaní 1/ a 2/ nespĺňajú predpoklady pre oslobodenie od súdnych poplatkov v zmysle ustanovenia § 138 ods. 1 O.s.p. a tým nespĺňajú ani jednu zo zákonných podmienok, ktorej naplnenie sa vyžaduje pre vyhovie žiadosti účastníka na ustanovenie zástupcu z radov advokátov podľa ustanovenia § 30 O.s.p.

Krajský súd v Bratislave uznesením z 29. novembra 2010, č.k. 4 Co 139/2010 napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil. S poukazom na ustanovenie § 219 ods. 1 a 2 O.s.p. konštatoval, že súd prvého stupňa rozhodol vecne správne. Rovnako ako súd prvého stupňa dospel k záveru, že majetkové a finančné pomery žalovaných 1/ a 2/ sú dostatočné na zaplatenie súdneho poplatku za dovolanie vo výške 33 € a v prípade, ak žalovaným 1/ a 2/ nebolo priznané oslobodenie od súdnych poplatkov, nespĺňajú jednu zo zákonných podmienok pre vyhovie žiadosti na ustanovenie zástupcu z radov advokátov v zmysle § 30 O.s.p.

Uvedené uznesenie odvolacieho súdu napadli žalovaní 1/ a 2/ (druhým) dovolaním z 25. januára 2011. Uviedli v ňom, že odvolaciemu súdu nepredložili všetky výdavky

pre funkčnosť domácnosti a zároveň predložili aktuálne výdavky za domácnosť, ktorých výška je opodstatnená na odpustenie súdneho poplatku a ustanovenie zástupcu z radov advokátov. Žiadali, aby dovolací súd rozhodol o ich žiadosti kladne.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolania podali účastníci konania, skúmal, či sú splnené procesné predpoklady pre to, aby bolo možné preskúmať napadnuté rozhodnutia z hľadiska ich vecnej správnosti.

1. So zreteľom na potrebu vyriešiť najprv otázku splnenia osobitnej podmienky dovolacieho konania (povinného zastúpenia dovolateľov bez právnického vzdelania v zmysle § 241 ods. 1 O.s.p.), skúmal dovolací súd najskôr, či je procesne prípustné druhé dovolanie žalovaných 1/ a 2/. Hoci dovolatelia nie sú v zastúpení advokátom a sami nemajú právnické vzdelanie (§ 241 ods. 1 veta druhá O.s.p.), v danom prípade nebolo možné nedostatok podmienky povinného zastúpenia považovať za prekážku, ktorá by bránila vydaniu rozhodnutia, ktorým sa dovolacie konanie proti uzneseniu, ktorým nebolo vyhovené návrhu dovolateľov na ustanovenie zástupcu podľa § 30 ods. 1 O.s.p., končí. Dovolací súd pritom vychádzal z povahy rozhodnutia, proti ktorému dovolanie smeruje. Dospel k záveru, že ak predmetom dovolacieho prieskumu je rozhodnutie, ktorým nebolo vyhovené žiadosti účastníka o ustanovenie zástupcu z radov advokátov podľa § 30 ods. 1 O.s.p., (tak, ako tomu bolo v posudzovanej veci), nemožno striktno trvať na splnení tejto podmienky. Trvanie na nej by totiž v takomto prípade viedlo k popretiu zámeru, ktorý týmto procesným úkonom účastník sledoval a k popretiu vlastného účelu dovolacieho konania, v ktorom predmetom prieskumu má byť práve záver odvolacieho súdu o tom, že účastník nemá právo na ustanovenie zástupcu z radov advokátov. Treba zdôrazniť, že uvedený záver platí bez ohľadu na to, že dovolací súd sa môže správnosťou napadnutého rozhodnutia zaoberať po vecnej stránke len za predpokladu, ak účastník úspešne uplatní niektorí z dôvodov prípustnosti dovolania v zmysle § 237 O.s.p.

Podľa § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, (len) pokiaľ to zákon pripúšťa. V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti uzneseniu. Pokiaľ dovolanie smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu, je tento opravný prostriedok prípustný, ak smeruje proti zmeňujúcemu uzneseniu odvolacieho súdu (§ 239 ods. 1 písm. a/ O.s.p.), alebo ak odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev (§ 109 ods. 1 písm. c/), na zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1

písm. b/ veta prvá O.s.p.), alebo ak odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu (§ 239 ods. 2 písm. a/ O.s.p.), alebo ak ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia (§ 239 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), alebo ak ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky (§ 239 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Keďže napadnutým je také uznesenie odvolacieho súdu, ktoré nevykazuje znaky uznesení uvedených v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p., nemožno prípustnosť proti nemu smerujúceho dovolania vyvodiť z týchto ustanovení.

S prihliadnutím na zákonnú povinnosť vyplývajúcu z § 242 ods. 1 veta druhá O.s.p. sa dovolací súd zaoberal aj tým, či v konaní nedošlo k niektorej z procesných väd, ktoré sú taxatívne vymenované v § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (aj uzneseniu), pokiaľ a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Z hľadiska posúdenia existencie niektorej z uvedených procesných väd ako dôvodu, ktorý zakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, nie je významné tvrdenie účastníka o tom, že v konaní došlo k vade v zmysle § 237 O.s.p., ale len zistenie, že konanie je skutočne postihnuté takouto vadou.

Žalovaní 1/ a 2/ netvrdili, že by konanie v danej veci bolo postihnuté vadou konania uvedenou v ustanovení § 237 písm. a/ až f/ O.s.p.; existencia takej vady v dovolacom konaní ani nevyšla najavo. Prípustnosť ich dovolania preto z týchto ustanovení nemožno vyvodiť.

K námietke dovolateľov 1/ a 2/, aby dovolací súd na základe nimi tvrdených skutočností a predložených dôkazov o aktuálnej majetkovej situácii prehodnotil ich žiadosť o oslobodenie od súdnych poplatkov, dovolací súd uvádza, že v dovolacom konaní nie je možné označovať nové skutočnosti, príp. nové dôkazy, ak nejde o dôkazy, ktoré by sa mali vykonať na preukázanie dôvodov dovolania (§ 241 ods. 1 O.s.p.). Dovolanie totiž nie je

„ďalším“ odvolaním, ale je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným na nápravu len výslovne uvedených procesných (§ 241 ods. 2 písm. a/ a b/ O.s.p.) a hmotnoprávných (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) vád. Preto sa dovolaním nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvého a druhého stupňa, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Ťažisko dokazovania je totiž v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery je oprávnený dopĺňať, prípadne korigovať len odvolací súd, ktorý za tým účelom môže vykonávať dokazovanie (§ 213 O.s.p.). Dovolací súd nie je všeobecnou treťou inštanciou, v ktorej by mohol preskúmať akékoľvek rozhodnutie súdu druhého stupňa. Preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, a to ani v súvislosti s právnym posúdením veci, nemôže dovolací súd už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože – na rozdiel od súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu – nemá možnosť podľa zásad ústnosti a bezprostrednosti v konaní o dovolaní tieto dôkazy sám vykonávať, ako je zrejmé z obmedzeného rozsahu dokazovania v dovolacom konaní podľa ustanovenia § 243a ods. 2, in fine O.s.p. (arg. „dokazovanie však nevykonáva“).

Vzhľadom na vyššie uvedené a tiež s prihliadnutím na skutočnosť, že zo spisu nevyplýva, že by súdy dovolateľom neustanovili zástupcu pre dovolacie konanie z radov advokátov, hoci by pre to boli dané procesné predpoklady, dospel dovolací súd k záveru, že postup súdov bol v súlade so zákonom a nemal za následok znemožnenie realizácie procesných práv dovolateľov. Keďže procesná prípustnosť (v poradí druhého) dovolania žalovaných 1/ a 2/ nevyplýva ani z § 239, ani z § 237 O.s.p., dovolací súd odmietol tento opravný prostriedok dovolateľov ako smerujúci proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné (§ 243b ods. 5 O.s.p. a § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.).

2. Pokiaľ ide o prvé dovolanie žalovaných 1/ a 2/ dovolací súd poukazuje na to, že v zmysle § 241 ods. 1 O.s.p. musí byť dovolateľ zastúpený advokátom, pokiaľ nemá právnické vzdelanie buď sám, alebo jeho zamestnanec (člen), ktorý za neho koná. Toto ustanovenie zakotvuje osobitnú podmienku dovolacieho konania, ktorej nedostatok je odstrániteľný, avšak len za súčinnosti dovolateľa.

Žalovaní 1/ a 2/ v dovolacom konaní nepreukázali, že majú právnické vzdelanie (a že teda v dovolacom konaní nemusia byť zastúpení advokátom). Boli oboznámení s rozhodnutiami súdov oboch nižších stupňov o tom, že sa im neustanovuje zástupca z radov advokátov a boli tiež dostatočne poučení o právnych následkoch nevyhovenia výzve, aby

do spisu založili plnomocenstvo udelené advokátovi na ich zastupovanie v dovolacom konaní. Napriek tomu ale výzvu súdu nerešpektovali a do spisu nezaložili advokátovi udelenú plnú moc. V dôsledku toho zostal nedostatok osobitnej podmienky dovolacieho konania neodstránený.

Z vyššie uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky (§ 10a ods. 1 O.s.p.) konanie o (prvom) dovolaní žalovaných 1/ a 2/ zastavil (§ 243c O.s.p., § 241 ods. 1 O.s.p. a § 104 ods. 2 O.s.p.).

Žalovaní 1/ a 2/ z procesného hľadiska zavinili, že sa ich (druhé) dovolanie muselo odmietnuť a konanie o jeho (prvom) dovolaní zastaviť, a preto im vznikla povinnosť nahradiť trovy dovolacieho konania (§ 243b ods. 5 O.s.p., § 224 ods. 1 O.s.p. a § 146 ods. 2 O.s.p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky nepriznal žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania, lebo v dovolacom konaní nebol podaný návrh na uloženie povinnosti nahradiť trovy dovolacieho konania (§ 151 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 20. júna 2011

JUDr. Soňa Mesiarkinová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová

:

